

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 26Co/149/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112233817
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Pilek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4112233817.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Pileka a členov senátu JUDr. Romana Greguša a Mgr. Erika Németha v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika, v jej mene: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č.k. 8C/232/2012-56 zo dňa 11. júna 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Topoľčany č.k. 8C/232/2012-56 zo dňa 11. júna 2014 potvrdzuje.

Odvolací súd odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy, zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Uviedol, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal od odporcu náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu, že bol účastníkom exekučného konania, v ktorom ako povinný vystupoval: V. C., nar. XX.XX.XXXX, pričom súdny exekútor predložil Okresnému súdu Nitra návrh na vykonanie exekúcie spolu s exekučným titulom a požiadal ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, avšak exekučný súd napriek tomu, že vec nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžadovala si takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný k posúdeniu a rozhodnutiu, rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie až dňa 15.02.2011a to rozhodnutím o udelení poverenia. K rozhodnutiu o žiadosti o udelenie poverenia tak došlo po uplynutí zákonom stanovenej doby (omeškanie viac ako 8 mesiacov), čo je možné charakterizovať ako nesprávny úradný postup vzniknutý nevydaním rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote resp. v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov ako aj vykonaním úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok a tento postup bol príčinou konkrétneho následku, ktorý sa prejavil vznikom materiálnej škody a nemajetkovej ujmy na strane navrhovateľa.

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľa na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy uplatnenej z titulu nesprávneho úradného postupu v zmysle § 514/2003 Z.z. nie je dôvodný a preto ho zamietol. Samotnému uplatneniu nároku malo predchádzať jeho predbežné prerokovanie s príslušným orgánom teda Ministerstvom spravodlivosti SR a je nesporné, že navrhovateľ dňa 23.04.2012 doručil príslušnému orgánu žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody i keď tieto neobsahovali zákonom predpísané náležitosti a navrhovateľ ich na výzvu odporcu nedoplnil, avšak samotné podanie týchto žiadosti a uplynutie lehoty 6 mesiacov na uspokojenie nároku na náhradu škody postačovali k tomu, aby bola splnená zákonná podmienka pre podanie návrhu na súd napriek tomu, že lehota 6 mesiacov uplynula až po začatí súdneho konania.

Uviedol, že odporca vo svojom vyjadrení vzniesol námietku premlčania proti nároku na náhradu škody vzniknutému pred dňom 23.04.2009, avšak v tomto prípade bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podaná až dňa 24.11.2010 a rozhodnutie súdu o vydaní poverenia bolo vydané tiež po uvedenom dátume a preto navrhovateľovi do podania návrhu na súd neuplynula zákonná 3-ročná lehota na uplatnenie jeho nároku na náhradu škody a z toho dôvodu v konaní nebolo možné prihliadnuť na námietku premlčania vznesenú odporcom. Dôvodom namietaného nesprávneho úradného postupu malo byť nevydanie rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote resp. v primeranom čase a bez zbytočných prietáhov, avšak súd nezistil žiadne porušenie zákona zo strany exekučného súdu a dospel k záveru, že v tomto prípade nedošlo k nesprávne úradnému postupu a tým ani k vzniku nároku navrhovateľa na náhradu škody. Podľa § 44 ods.2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.05.2010 bol súd povinný preskúmať žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie spolu s návrhom na vykonanie exekúcie a exekučným titulom a v prípade, ak nezistil rozpor týchto písomností so zákonom, tak do 15 dní od doručenia žiadosti bol povinný písomne poveriť exekútora, aby vykonal exekúciu. Rozdielne názory na výklad ustanovenia § 44 ods.2 EP v znení účinnom do 31.05.2010 ako aj množiace sa exekučné konania na základe rozhodcovských rozsudkov a notárskych zápisníc s prihliadnutím na potrebu ochrany spotrebiteľov si následne uvedomil aj zákonodarcu, pretože od 01.06.2011 bolo zmenené znenie § 44 ods.2 EP tak, že lehota 15 dní neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods.2 písm.c/ a d/ pre prípad písomného poverenia exekútora, avšak ďalšie znenie tohto zákonného ustanovenia zostalo nezmenené s tým, že pre vydanie zamietajúceho uznesenia nebola ani po novelizácii stanovená žiadna lehota.

Podľa názoru súdu prvého stupňa v tomto prípade existujú objektívne okolnosti, pre ktoré je možné konštatovať, že rozhodnutie súdu v exekučnom konaní bolo vydané v primeranom čase a bez zbytočných prietáhov a to s poukazom na samotný postup súdu vyžadujúci zabezpečenie podkladov pre vydanie rozhodnutia, pričom je potrebné posudzovať nielen tieto okolnosti, ale z hľadiska objektívneho posúdenia aj to, aký bol v konkrétnom období nápad vecí a počet osôb vybavujúcich tento nápad v rámci exekučného oddelenia na príslušnom súde. Pri skúmaní, či vec bola prejednaná v primeranej lehote a bez zbytočných prietáhov sa preveruje hlavne zložitost' veci, správanie účastníkov konania a postup súdu, pričom v tomto prípade pokiaľ ide o zložitost' veci je možné konštatovať, že nešlo o vec jednoduchú, nakoľko súd musel skúmať exekučný titul a to hlavne z dôvodu, že na strane povinného bola fyzická osoba - spotrebiteľ a v rámci tohto skúmania sa súd musel oboznámiť so zmluvou o úvere, obchodnými podmienkami a až po oboznámení sa s týmito dokladmi mohol vo veci zákonne rozhodnúť. Pred samotným vydaním rozhodnutia súd postupoval účelne, nakoľko sa potreboval oboznámiť s dokladmi na základe ktorých bol vydaný exekučný titul. Pri skúmaní tohto postupu bola vzatá do úvahy aj skutočnosť, že na Okresný súd Nitra v roku 2010 do oddelenia ER napadlo 14 879 vecí a v roku 2011 to bolo 21 196 vecí, z čoho v roku 2010 od spoločnosti Pohotovosť s.r.o. bolo 370 vecí a v roku 2011 230 vecí, pričom v uvedenom období tieto veci vybavovalo 6 vyšších súdnych úradníkov a teda pri takomto nápade nie je objektívne ani možné, aby o veciach bolo rozhodované v krátkom časovom úseku.

Navrhovateľ si uplatnil náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu, že v exekučnom konaní došlo k nesprávne úradnému postupu, ktorý mal spočívať v tom, že o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nebolo rozhodnuté v zákonom stanovenej lehote do 15 dní od doručenia žiadosti. Dôvodom namietaného nesprávneho úradného postupu malo byť nevydanie rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote a bez zbytočných prietáhov, avšak súd nezistil žiadne porušenie zákona zo strany exekučného súdu a dospel k záveru, že v tomto prípade nedošlo k nesprávne úradnému postupu a tým ani k vzniku nároku navrhovateľa na náhradu škody. Súd mal preukázať, že v konaní vedenom pred Okresným súdom Nitra pod sp.zn.23Er/908/2010 bola dňa 24.11.2010 súdu doručená žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vo veci oprávneného Pohotovosť s.r.o. proti povinnému V. C. pre vymoženie 286,- eur s prísl. spolu s návrhom na vykonanie exekúcie zo dňa 17.08.2010 a exekučným titulom, ktorým bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Bratislava sp.zn. SR 06017/10, zmluvou o úvere, všeobecnými podmienkami. Poverenie pre súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého na vykonanie exekúcie bolo vydané dňa 15.02.2011.

Poukázal na to, že exekučný súd - Okresný súd Nitra tak rozhodol o žiadosti súdneho exekútora, ktorá bola súdu doručená dňa 24.11.2010 na - 83. deň od jej doručenia t.j. dňa 15.02.2011 a nie s omeškaním viac ako 8 mesiacov, ako to nepravdivo v návrhu uvádzal navrhovateľ.

Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa dospel k záveru, že v prejednávanej veci nedošlo k nesprávne úradnému postupu z dôvodu nevydania rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, preto návrh navrhovateľa na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v celom rozsahu zamietol a keďže základ nároku uplatňovaného navrhovateľom nebol preukázaný, tak sa ďalej nemusel zaoberať výškou náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy a k tomu, či táto je primeraná.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa §-u 142 ods.1 OSP, tak že odporcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, nepriznal náhradu trov konania, nakoľko v súvislosti s týmto konaním mu žiadne trovy nevznikli a odporca si ani žiadne trovy neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil a neúplne zistil skutkový stav veci. Súd rozhodol v merite veci na základe "inšpirácie" novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenie zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia a takéto rozhodnutie musí byť zrušené. Súd bol viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení zák. č. 412/2012 Z. z. Súd svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktoré je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory. Štrasburský súd tiež uviedol, že dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Odvolačný súd prejednal odvolanie navrhovateľa v súlade s ust. § 212 ods. 1 a 214 ods. 2 OSP pričom vo veci rozhodol postupom podľa § 156 ods. 3 OSP. Po oboznámení sa s obsahom odvolania, rozhodnutia súdu prvého stupňa, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolačný súd k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Predmetom tohto konania je suma 125,- eur, ktorej zaplatenie sa navrhovateľ domáha z dôvodu náhrady škody a suma 440,- eur z titulu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Ako právny základ návrhu na začatie konania navrhovateľ uviedol škodu, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Nitra v exekučnom konaní vedenom pod sp.zn. exekučného spisu EX 13548/2010. Nesprávny úradný postup mal vzniknúť v dôsledku toho, že exekučný súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie až dňa 15.02.2011 a to rozhodnutím o poverení, t.j. až po uplynutí zákonom stanovenej lehoty (omeškanie viac ako 8 mesiacov).

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2012, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolačný súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolačný súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov obsahuje právnu úpravu zodpovednosti štátu za činnosť súdu, orgánu štátnej správy, orgánu územnej samosprávy v prípadoch, keď na orgán územnej samosprávy je prenesený výkon pôsobnosti štátnej správy, upravuje aj zodpovednosť štátu za činnosť fyzických a právnických osôb v niektorých prípadoch pri výkone štátnej správy a zodpovednosť orgánu územnej samosprávy pri výkone samosprávnych funkcií v samostatnej pôsobnosti orgánu územnej samosprávy. Porušovanie zákonnosti pri výkone verejnej moci je nežiaducim a spoločensky neprijateľným javom. Orgány verejnej moci v právnom štáte musia mať také právne postavenie, ktoré bez pochybností umožňuje uplatnenie ich zodpovednosti za každé porušenie zákona alebo za ich každý nesprávny úradný postup. Takúto možnosť zaručuje čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, ktorým sa priznávajú dve príbuzné, navzájom nezávislé práva a to právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, či už ide o orgán štátnej správy, územnej samosprávy, súd alebo iný štátny orgán a právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci. Rovnako čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (zákon č. 23/1991 Zb.) ustanovuje, že každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom. Podľa odseku 4 listiny podrobne ustanoví zákon.

Vyššie spomínaným zákonom je práve zákon č. 514/2003 Z. z., rozlišujúci medzi zodpovednosťou štátu a zodpovednosťou územnej samosprávy, pričom zodpovednosť štátu sa vzťahuje tak na prípady, keď bola škoda spôsobená orgánmi štátu pri výkone verejnej moci, ako aj na prípady, keď bola škoda spôsobená orgánmi územnej samosprávy pri výkone verejnej moci, na ktoré bol prenesený výkon pôsobnosti štátnej správy podľa osobitného predpisu.

Na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc, musia byť splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona. Podmienkami vzniku tejto zodpovednosti sú: a) výkon verejnej moci príslušným orgánom verejnej moci, b) vznik škody alebo nemajetkovej ujmy poškodenému, c) príčinná súvislosť medzi a) a b). Základnou podmienkou zodpovednosti štátu je, aby škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc. Druhým predpokladom zodpovednosti štátu za škodu je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy, ktorú musí preukázať poškodený. Medzi konaním, ktoré viedlo k vzniku škody a samotnou škodou musí byť daná priama príčinná súvislosť. Zákon upravuje z hľadiska spôsobu, akým bola škoda spôsobená, dva odlišné okruhy zodpovednosti za škodu. Prvý okruh predstavuje zodpovednosť za škodu spôsobenú protiprávnym (nezákonným) rozhodnutím (§ 5 a § 6 zákona). Druhý okruh predstavuje zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9 zákona). Zároveň je v rámci zákona samostatne upravená zodpovednosť štátu za rozhodnutie o zatknutí, zadržaní (§ 7 zákona), väzbe, treste alebo ochrannom opatrení (§ 8 zákona).

Nesprávnym úradným postupom je porušovanie povinností pri uskutočňovaní úkonov v konaní, najmä jeho nesprávne vykonanie alebo vykonanie bez splnenia zákonných podmienok. Nesprávnym úradným postupom je aj opomenutie urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Aj nevydanie rozhodnutia je nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup je možné považovať i iné nekonanie príslušného orgánu, teda nevykonávanie úradného postupu.

Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci má charakter objektívnej zodpovednosti (bez ohľadu na zavinenie). Štát teda zodpovedá za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci tými, ktorí v jeho mene vykonávali verejnú moc bez ohľadu na to, či tieto osoby spôsobili škodu svojím zavinením alebo bez tohto zavinenia. Z hľadiska posúdenia zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je teda rozhodujúce, či boli splnené objektívne predpoklady tejto zodpovednosti (výkon verejnej moci v súvislosti s činnosťami uvedenými v ustanovení § 3 ods. 1 zákona, vznik škody a príčinná súvislosť medzi konaním a škodou).

Pri koncipovaní objektívnej zodpovednosti ide zákon ešte ďalej, keď ustanovuje zákaz liberácie, t. j. zbavenie sa zodpovednosti (§ 3 ods. 2 zákona). Ak sú splnené podmienky, nedáva zákon štátu (ani územnej samospráve) sa zbaviť zodpovednosti. Tým vlastne nadobúda táto zodpovednosť charakter absolútnej zodpovednosti.

Pravda, aj v tomto prípade musia byť podmienky zodpovednosti za škodu preukázané. Vyššie uvedené podmienky zodpovednosti musí preukázať poškodený, ktorý v prípadnom súdnom konaní o náhradu škody znáša dôkazné bremeno o skutočnostiach, ktoré zakladajú objektívnu zodpovednosť štátu.

V nadväznosti na výklad podávaný právnou teóriou a praxou sa za nesprávny úradný postup považuje porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie štátneho orgánu pri jeho činnosti, a to aj pri takých úkonoch, ktoré sú vykonávané v rámci rozhodovacej činnosti. Nesprávnym úradným postupom súvisiacim s rozhodovacou činnosťou je napr. aj nevydanie či oneskorené vydanie

rozhodnutia, ak malo byť v súlade s uvedenými pravidlami vydané rozhodnutie správne či v ustanovenej lehote, prípadne iná nečinnosť štátneho orgánu či iné vady v spôsobe vedenia konania.

Hoci nie je vylúčené, aby škoda, za ktorú zodpovedá štát, bola spôsobená aj nesprávnym úradným postupom vykonávaným v rámci rozhodovacej činnosti, je pre túto formu zodpovednosti určujúce, že úkony tzv. úradného postupu samy osebe nevedú k vydaniu rozhodnutia a ak je rozhodnutie vydané, bezprostredne sa v jeho obsahu neodrazia.

Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. Ide teda o objasnenie príčin, ktoré viedli k určitému výsledku a o starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí. Z hľadiska objektívnej zodpovednosti štátu ide teda o vzťah príčinnej súvislosti vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, teda ak je doložené, že nebyť škodovej udalosti, nedošlo by ku škode. Nesprávny postup orgánu štátu musí byť teda vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

Odvolačný súd v súlade s vyššie uvedenými právnymi závermi v dôsledku podaného odvolania taktiež preskúmal, či v tomto prípade boli naplnené podmienky vzniku zodpovednostného právneho vzťahu štátu vo vzťahu k navrhovateľovi, pričom zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a taktiež vec správne právne posúdil. Z obsahu listín vo forme fotokópií zo súdneho spisu Okresného súdu Nitra vedeného pod sp.zn. 23Er/908/2010 vyplýva, že dňa 17.08.2010 bola pred súdnym exekútorom spísaná zápisnica o návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor písomným podaním doručeným exekučnému súdu dňa 24.11.2010 požiadal súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku č.k. SR 06017/10 zo dňa 21.07.2010. Dňa 15.02.2011 exekučný súd udelil súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie. Exekučné konanie prebieha naďalej.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.05.2010, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.06.2010, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

V tomto smere odvolací súd konštatuje, že ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku upravuje 15-dňovú lehotu, o plynutie ktorej sa opiera aj návrh navrhovateľa žiadajúci náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Navrhovateľ vo svojom návrhu tvrdí, že súd aplikujúci toto ustanovenie nerozhodol v zákonom stanovenej lehote.

K dôvodom odvolania vo všeobecnosti odvolací súd uvádza, že viazanosť rozsahom a dôvodmi odvolania vyplýva pre odvolací súd z § 212 ods. 1 a 2 OSP. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 212 ods. 2 vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Treba zdôrazniť, že ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy.

Vo svojom odvolaní navrhovateľ v prvom rade namietal odňatie účastníkovi možnosti konať pred súdom, nesprávne právne posúdenie veci a neúplné zistenie skutkového stavu s poukazom na ustanovenia § 205 ods. 2 písm. a) a c) a § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podstata základného práva priznaného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v prvom rade v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde, že tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola namietanému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenie o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale ju aj v určitej kvalite, t.j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať. Postup súdov v konaní o veci a jeho kvalita ustanovená zákonom je vyjadrením práva na súdnu ochranu účastníka konania vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy. Ochrana základným právam a slobodám poskytujú predovšetkým všeobecné súdy (I. ÚS 50/97, I. ÚS 54/97).

V zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu predmetným článkom ústavy sa zaručuje ochrana viacerých záujmov, a to najmä práva na prístup k súdu, práva na spravodlivý proces, ktorého základným predpokladom uplatnenia je nezávislosť a nestrannosť súdu, pričom ochrana podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena, že súd právoplatne rozhodne v prospech navrhovateľa (II. ÚS 71/97, III. ÚS 46/04). Nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhoví. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi.

Z obsahu súdneho spisu však nevyplýva, že by súd prvého stupňa v prejednávanej veci v prípade navrhovateľa nerešpektoval niektoré z týchto práv. Namietané pochybenia súdu prvého stupňa vyjadrené v ustanoveniach § 205 ods. 2 písm. a) a c) OSP nie sú v dôvodoch odvolania konkretizované vo vzťahu k napádanému rozhodnutiu. Taktiež navrhovateľ postup súdu, ktorým malo dôjsť k namietanému odňatiu možnosti konať pred súdom v odvolaní presne nepopísal a odvolací súd ani žiaden takýto dôvod nezistil.

Vo vzťahu k námietke navrhovateľa, že súd rozhodol v merite veci na základe inšpirácie novou právnou úpravou v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. (ďalší dôvod odvolania) odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí citoval ustanovenie § 9 ods. 2 v znení účinnom ku dňu začatia tohto konania a podania návrhu na vydanie poverenia, teda ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. citoval v správnom znení a preto je táto námietka navrhovateľa nedôvodná.

Súd prvého stupňa mal pri rozhodovaní k dispozícii fotokópie zo súdneho spisu sp. zn. 23Er/908/2010 z ktorého listín a údajov vychádzal. Základom rozhodnutia súdu prvého stupňa je nesplnenie zákonných podmienok zodpovednostného právneho vzťahu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.

Ďalej vo vzťahu k námietke oprávneného, že súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami, odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa v tomto smere nepolemizoval nad dĺžkou konania. Súd prvého stupňa v súvislosti s nárokom navrhovateľa na náhradu škody v dôsledku nesprávneho úradného postupu iba preskúmal, či naozaj došlo k porušeniu zákonom stanovenej lehoty alebo nie, t.j. neposudzoval ani prieťahy v konaní ani vhodnosť dĺžky konania. Posudzoval splnenie podmienok nároku na škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., čo bola podstata návrhu navrhovateľa.

Odvolací súd vo vzťahu k navrhovateľom tvrdenému prejavu nesústredenosti činnosti súdu, keď podľa jeho názoru súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúvisia (rozpor exekučného titulu so zákonom), odvolací súd konštatuje, že tento odvolací dôvod nekorešponduje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, nakoľko súd prvého stupňa sa rozporom exekučného titulu so zákonom v tomto prípade vôbec nezaoberal.

Vo vzťahu k hmotnoprávnym dôvodom zamietnutia návrhu odvolací súd konštatuje, že hmotnoprávnym dôvodom zamietnutia návrhu na začatie konania je nepreukázanie podmienok na uplatnenie náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., ktorými sú nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil nedodržaním zákonom stanovenej lehoty 15 dní na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V tomto smere je potrebné na doplnenie odôvodnenia uviesť, že ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.05.2010 upravovalo lehotu 15 dní na udelenie poverenia, táto však s účinnosťou od 01.06.2010 (t.j. v znení účinnom v čase začatia exekučného konania) neplatí v prípade exekučných titulov podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Exekučným titulom bol v tomto prípade rozhodcovský rozsudok podľa § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku. Až aplikačná prax v prípade rozhodcovských rozsudkov v spotrebiteľských veciach si vyžiadala potrebu novelizácie predmetného ustanovenia a odstránenia lehoty 15 na rozhodovanie o udelení poverenia v týchto prípadoch. Exekučné konanie sa začalo za účinnosti po predmetnej novele, preto možno mať za to, že exekučný súd v tomto prípade na udelenie

poverenia na vykonanie exekúcie nebol viazaný žiadnou lehotou, nakoľko lehota 15 dní sa na daný prípad nevzťahovala.

Z rozhodovacej činnosti je známou skutočnosťou, že aplikácia práva Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa (v dôsledku vstupu Slovenskej republiky do EÚ) zasiahla do dovtedajšej súdnej praxe a významne ovplyvnila jej vývoj. Uvedenému sa nevyhlo ani exekučné konanie. V duchu existujúcej judikatúry bolo a je povinnosťou exekučného súdu postupovať v exekučnom konaní v súlade s právnou úpravou a zásadami na ochranu spotrebiteľa, opakovane judikovanými Európskym súdnym dvorom (napr. vec C40/08, C-76/10). Vzhľadom na nerovné postavenie spotrebiteľa ako jednej zo zmluvných strán (slabšia

vyjednávacia pozícia, úroveň informovanosti), čl. 6 ods. 1 smernice 93/13 stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Z judikatúry ESD vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť. Tento nerovný stav možno odstrániť iba vonkajším pozitívnym zásahom vo vzťahu k účastníkom zmluvy. Ochrane spotrebiteľa je preto potrebné venovať náležitú pozornosť aj v exekučnom konaní, s čím je spojené adekvátne plynutie času. Vyššie uvedeným okolnostiam (venovanie náležitej pozornosti ochrane spotrebiteľa) nasvedčuje skutočnosť, spomínaná už vyššie, že neskoršia právna úprava ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyňala rozhodcovské rozsudky zo zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty na vydanie poverenia od doručenia žiadosti súdneho exekútora. Rýchlosť nemôže byť na úkor kvality. Ku skúmaniu zákonnosti exekúcie nemožno pristupovať formalisticky len za účelom dodržania zákonnej lehoty. Je namieste starostlivo skúmať zákonnosť exekúcie. Uvedené okolnosti sú objektívne spôsobilé vyvolať predĺženie zákonom stanovenej lehoty na vydanie poverenia.

Odvolačný súd v tomto smere konštatuje, že exekučný súd rozhodol o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie tak, že rozhodol o udelení poverenia súdnemu exekútorovi, pričom žiadnou lehotou vzhľadom na znenie ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v čase začatia exekučného konania, viazaný nebol. Na exekučné konanie sa totiž vzťahoval Exekučný poriadok v znení účinnom v čase začatia exekučného konania dňa 17.08.2010, t.j. Exekučný poriadok v znení účinnom po novele, ktorá lehotu 15 dní na udelenie poverenia v prípade rozhodcovských rozsudkov odstránila. V tomto prípade tak nemožno konštatovať omeškanie sa exekučného súdu ohľadom udelenia poverenia na vykonanie exekúcie s ohľadom na znenie ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania. Navrhovateľ tak nepreukázal splnenie jednej z hlavných podmienok zodpovednostného právneho vzťahu, ktorou je nesprávny úradný postup súdu.

Na doplnenie odvolací súdu uvádza, že ani vo vzťahu k ďalším zákonným podmienkam pre úspešnosť návrhu nie je možné súhlasiť s navrhovateľom. Navrhovateľ totiž od tohto postupu súdu uplatnil nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy vyčíslenú v podanom návrhu, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku nákladov, ktoré musel vynaložiť v období do rozhodnutia exekučného súdu (správa pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca, udržiavanie a správa informačného systému a administratívne práce spojené s urgenciami adresovanými exekučnému súdu). Nemajetkovú ujmu v peniazoch si uplatnil nakoľko pre neho nie je samotné konštatovanie porušenia práva na rozhodnutie o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej lehote v spojení s porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie veci v primeranom čase dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Podľa názoru navrhovateľa neskorým ukončením procedúry exekučným súdom došlo k zániku povinného, k zmareniu účelu pre stratu kontaktu s povinným a taktiež aj k insolvencii povinného. Poukázal pritom na právo garantované v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR majúce za to, že potreba náhrady nemajetkovej ujmy má svoj základ v požiadavke na spravodlivé usporiadanie vzťahov a dosiahnutie adekvátnej nápravy za porušenie základných práv a princípov právneho štátu. Sumu nemajetkovej ujmy navrhovateľ vyčísľil ako alikvotný pomer 55,- eur za každý mesiac omeškania exekučného súdu na základe aplikácie doktríny Ústavného súdu 660,- eur za rok: 12 mesiacov v roku = 55,- eur, t.j. 440,- eur, nečinnosť súdu viac ako 244 dní.

Nie je možné súhlasiť s tvrdením navrhovateľa ohľadom vzniku škody a nemajetkovej ujmy vyčíslené v podanom návrhu, nakoľko navrhovateľ dôvody vzniku škody a nemajetkovej ujmy a jej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom súdu nijako nepreukázal. Navrhovateľ nepredložil súdu relevantné dôkazy preukazujúce a dokumentujúce skutočnú reálnu výšku jeho škody. V tomto prípade je potrebné preukázať príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom reálnej konkrétnej škody, ktorá mala navrhovateľovi skutočne vzniknúť. Navrhovateľ musí totiž preukázať konkrétnu sumu, ktorú si

uplatňuje ako škodu a nie minimálnu výšku škody, ktorá by mu mohla vzniknúť a taktiež musí preukázať, že škoda, ktorá mu vznikla je v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom súdu. V tomto prípade nie je preukázaná ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom vznikom škody (v akejkoľvek výške), t.j. nie je splnená ďalšia z podmienok zodpovednostného právneho vzťahu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Navrhovateľ ním vyčíslené sumy ničím nepodložil a odvolaciemu súdu z obsahu súdneho spisu sp. zn. 23Er/908/2010 nie sú známe ani skutočnosti, že by v dôsledku omeškania exekučného súdu došlo k zániku povinného, k zmareniu účelu pre stratu kontaktu s povinným a taktiež nie je preukázané že by došlo k insolvenčii povinného. Navrhovateľ uviedol aj nepravdivé údaje týkajúce sa doby omeškania (viac ako 244 dní). Taktiež navrhovateľ nepreukázal ani dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, keďže ani jeden dôvod, ktorý uvádza v návrhu ničím nepodložil a ničím nepreukázal. Nestačí samotné tvrdenie navrhovateľa o tom aké náklady mu vznikli, ktoré iba vyčíslil bez predloženia relevantného dôkazu o tom. Aj vo vzťahu k nemajetkovej ujme sa jedná iba o hypotetické konštatovanie bez preukázania priameho zásahu do sféry navrhovateľa.

Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že exekučné konanie naďalej prebieha. Z judikatúry súdov SR, Najvyššieho súdu SR ako aj Ústavného súdu je totiž nepochybné, že navrhovateľ ako obchodná spoločnosť podáva vo veľkých množstvách návrhy na vykonanie exekúcií, na podklade neplatných rozhodcovských doložiek, čím nie je daná ani právomoc rozhodcovského súdu na vydanie rozhodcovského rozsudku a v mnohých prípadoch sú žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie právoplatne zamietnuté alebo exekúcie následne z uvedeného dôvodu zastavené. Exekučnému súdu totiž v prípade rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu prináleží súdna kontrola zmluvných podmienok spotrebiteľskej zmluvy s cieľom vylúčiť neprimerané podmienky, ktoré zhoršujú postavenie spotrebiteľa. Prieskum rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu umožňuje aj zákon č. 244/2002 Z.z., kde ustanovenie § 45 ods. 1 a 2 umožňuje zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie, ak súd zistí nedostatky podľa § 45 ods. písm. b) alebo c), teda ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b).

Vzhľadom na uvedené navrhovateľ nespĺnil podmienky zodpovednostného právneho vzťahu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. V danom prípade bolo na navrhovateľovi preukázať skutočnosti uvedené v návrhu a to, že exekučný súd sa dopustil nesprávneho úradného postupu, ktorým by spôsobil také konanie, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti so škodou vyčíslenou v návrhu. Rovnako tak mal postupovať a preukázať dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy.

Na základe zhora uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vo výroku vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Súd odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko odporcovi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.